

ימי התשלומין:

עניינם – אצירת גילויי החג, שלא יאבדו בטירדת הזמן.¹²⁰

ההוספה בתורה ובצדקה דימי התשלומין שייכת גם אם בחג-השבועות נעשו כל העניינים בשלימות, ונעשית באופן ד'מעלין בקודש' באופן מיוחד בימים אלו.¹²¹

אסרו חג השבועות הוא "יום טוב"¹²² – יום חגיגי, שהעולים לרגל הקריבו בו במקדש את 'עולות-הראיה' שלהם. עולות אלה הקריבו מממונם (ממון חולין דווקא), ובזמן הזה שאין אנו יכולים להקריב קרבנות בפועל, צריך להוסיף ביום זה בנתינת צדקה מממונו.¹²³

כינוסי ילדים:

בהמשך למדובר¹²⁴ אודות כינוסי ילדים

בימים שלפני חג-השבועות, והבאתם בחג-השבועות עצמו לקריאת עשרת הדיברות, הציע הרבי נשיא דורנו הוראה, ועל-מנת לפרסמה:

לאסוף ולכנס ילדי ישראל הן בנים והן בנות, גם בימי התשלומין לחג-השבועות, ומה טוב – עד י"ב בסיוון ועד בכלל, לכנסם פעם אחת, ומה טוב – פעמיים: פעם אחת לכנסם בבתי-הספר שם לומדים הם תורה, בהוספה על סדר לימודם הרגיל, ועוד פעם לכנסם בבית-הכנסת, "מקום שמגדלין בו תפילה".

על-דרך זה יש לנהוג בבתי-הספר ובתי-הכנסת שבארץ-הקודש. ובארץ-הקודש בנוסף לזה יכנסו אותם גם במקומות הקדושים, ובמיוחד בכותל המערבי שאין השכינה זהה ממנו, ובמערות-המכפלה (ובוודאי יקבלו רשיון לכך), וגם בקבר רחל אימנו.¹²⁵

123 'יהוועדיות' תשי"ט ח"ג עמ' 286.

124 בעריה סיון תשי"ט, לקוטי-שיחות כרך כ"ג עמ' 249.

125 משיחת ש"פ נשא תשי"ט, לקוטי-שיחות שם עמ' 259.

121 שיחת מוצש"ק במדבר תש"ט, הנחת ה' ס"ט.

122 שו"ע אדמו"ר ס"י תצד ס"ט. ביאור ענינו בישערי

המועדים עמ' תכג ואלק, ובשיחות נוספות שנשמנו ביאורי ס"ע שו.

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקסח

ערב שבת-קודש
פרשת נשא
ג' בסיוון ה'תשס"ה

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ג' בסיון ה'תשס"ה – י' בסיון ה'תשס"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ג' בסיון	הל' גזילה ואבידה. פרק טו-יח.	הל' טומאת מת. פרק יד.	מל"ת רסט. מ"ע רד.
ש"ק	ד' בסיון	הל' חובל ומזיק.. בפרקים אלו.	פרק טו.	מ"ע רלו.
א'	ה' בסיון	פרק ד-ו.	פרק טו.	מ"ע רלו.
ב'	ו' בסיון	פרק ז-ח. הל' רוצח ושמירת נפש.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק יז.	מ"ע רלו. מל"ת רפט. רצו'.
ג'	ז' בסיון	פרק ב-ד.	פרק יח.	מ"ע רכה. מל"ת רצה**. רצב.
ד'	ח' בסיון	פרק ה-ז.	פרק יט.	מ"ע רמו. מל"ת רצג. רצז. מ"ע קפב.
ה'	ט' בסיון	פרק ח-י.	פרק כ.	מ"ע קפא. מל"ת שט. רחצ. מ"ע קפד.
ו'	י' בסיון	פרק יא-יג.	פרק כא.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר*		זמן ציצית ותפילין	זמנ זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה**	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ג' בסיון	2.57	4.07	4.34	5.38	9.05	12.40	1.16	7.46.2	8.14
ש"ק, ד' בסיון	2.57	4.07	4.34	5.38	9.05	12.40	1.16	7.46.7	8.14
א', ה' בסיון	2.56	4.07	4.34	5.38	9.05	12.41	1.16	7.47.1	8.15
ב', ו' בסיון	2.56	4.06	4.34	5.38	9.05	12.41	1.16	7.47.4	8.15
ג', ז' בסיון	2.56	4.06	4.34	5.38	9.06	12.41	1.17	7.47.8	8.16
ד', ח' בסיון	2.56	4.06	4.34	5.38	9.06	12.41	1.17	7.48.1	8.16
ה', ט' בסיון	2.56	4.06	4.34	5.38	9.06	12.41	1.17	7.48.5	8.16
ו', י' בסיון	2.56	4.07	4.34	5.38	9.06	12.42	1.17	7.48.8	8.17

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסיפורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת וחג

פרשת	ירושלים						
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	צה"ש
נשא	7.09	8.27	7.24	8.30	7.17	8.31	7.25
חג-השבועות	7.10	8.28	7.25	8.31	7.18	8.32	7.26
בהעלותך	7.11	8.30	7.27	8.32	7.20	8.34	7.28

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן

מור"ל: מכון ליובאוויטש שע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

לוח השבוע

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה נוהג להזכיר בהתוועדות גם את משה רבינו ודוד המלך¹¹².

בהתוועדויות חג-השבועות [שהתקיימו ביום-טוב שני לפני השקיעה] נהג הרבי נשיא דורנו לערוך על-דבר חינוך, ועל-דבר שיעורי הת"ת¹¹³.

יש מנגנים בסעודה זו ניגוני רכותו נשיאנו ועל-פי הסדר שהורה הרבי בהתוועדויות דראש-השנה, ועוד. לפני כל ניגון מכריזים שם בעל הניגון. ניגון ג' תנועות (להבעש"ט, הה"מ ואדמו"ר), א-לי אתה (אדמו"ר), ניגון מקהלת אדמו"ר האמצעי, ימין ה' (הצ"צ), לכתחילה אריבער (מהר"ש), ניגון הכנה (רש"ב), הבינוני (הרי"צ), אתה בחרתנו (הרבי), ניגון הקפות (הרלו"צ) – אביו של הרבי). לאחר זה מנגנים כפי שהיה הסדר בסוף ההתוועדויות הגדולות (למעט השנים תשמ"ו ואילך): ניגון הכנה, ד' בבות, ניע ושוריצי¹¹⁴.

ה'תהלוכה' לבתי-הכנסת לשמה יהודים

יום שלישי*

ז' בסיון – אסרו-חג¹¹⁷

כנהוג בכל שלושת הרגלים (וקל-וחומר בזמן מתן-תורה), עורכים בכל אסרו-חג [או בימים הסמוכים לו] 'כינוס תורה' בכל מקום שאפשר. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה משתתף בזה בשיחה מיוחדת שאמר בהתוועדות דחג-השבועות לכבוד הכינוס¹¹⁸.

בשנת תשל"ט¹¹⁹, הציע כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לערוך – כיום נפרד – 'כינוס תורה' גם לנשים, בקשר לעניינים הנוגעים לנשי ובנות ישראל, ובפרט טהרת-המשפחה, כשרות האכילה ושתייה ונרות שבת-קודש ויום-טוב. כן עורר אודות הדפסת קבצי חידושי-תורה שנאמרו בהזדמנויות אלו, ובכלל.

115 (לקוטי-שיחות כ"ח עמ' 252. וראה 'יאוצר' עמ' רצ.)
 116 (116) וא"צ ז' ימים שלמים – ראה 'התקשרות' גיליון תנד עמ' 15 ושי"ן.
 117 על השמחה המיוחדת ביום זה, ראה שו"ע אדמו"ר ז"ל סי' תצד סי"ט. נתבאר בלקוטי-שיחות כ"ח עמ' 24, ובלה"ק בסי' שולחן המלך' ח"ב עמ' קמא.
 118 שיחת יום ב' דחה"ש תשל"ח סי"ט. וראה 'התוועדויות' תשמ"ב ח"ג עמ' 1581. 'התוועדויות' תשמ"ט ח"ג עמ' 294.
 119 שיחת יום ב' דחג-השבועות, הנחת התי' סי"ו.
 120 מדברי אדמו"ר – ספר-השיחות תרח"ץ עמ' 285.

* **לבני חו"ל:** יום-טוב שני. בהדלקת נרות מברכות: 'יהדליק נר של שבת ושל יו"ט ושהחינו. ערבית, קידוש וברכה' של יו"ט. בשהית מוציאם ב' סית, י"ג מידות וכו', בספר הראשון קוראים ה' קוראים ב' ראה 'כל הבכור', ח"ק. בספר השני קוראים למפטיר כדאמרו. הפטרה בחבקוק (ספי"ב): 'יהי בהיכל קדשו... הזכרת נשמות (ולא ביום א' דחג"ש), אב הרחמים, מוסף כדאמרו, ונושאים כפיים גם היום. קידוש וברכה' של יו"ט (ביום ב' אין מנהג לאכול מאכלי חלב - ע"פ לוח כולל חב"ד, וראה אוצר מנהגי חב"ד עמ' רפ"ג). הנו"ל והנחלב ביום הראשון מותר ביו"ט שני. הרבי התוועד בסוף יום ב'. למחרת, יום ח' סיוון - אסרו-חג.
 בדבר בני חו"ל הנמצאים באה"ק ואיפכא - רבים מרבני אג"ש פוסקים למעשה שינהגו בכל כמעט המקום שנמצאים בו, כמיש בשו"ע אדמו"ר מהדו"ק סי' א ס"ח ומהדו"ק סי' תצו סי"א בסתם (נ"פ ספר 'כללי הפוסקים וההוראה משו"ע אדמו"ר' כלל רפ"ג ועוד), ובשערי-הכולל פ"א סי"ב, ויהמלך במסיביו ח"ב עמ' רה (וצ"ע במענות הסותרים לזה שהובאו בקונטרס 'יו"ט שני להעובר ממקום למקום לונדון תשנ"ה, ועוד מענות שונים, וע"ע בקובץ 'מקדש מלך', מגדל העמק תש"ד, עמ' 115 ואילך. ועוד שם).

עולם...", ומאריכים בה כדי לסיימה יחד עם סיום ברכת 'שים שלום' על-ידי הש"ץ, כדי שיענו הציבור 'אמן' גם עליה⁹⁸, ואף הכהנים יענו על הברכה 'אמן' עם הציבור⁹⁹.

הכהנים נשארים על הדוכן עד אחר סיום 'קדיש תתקבל'. כך נהגו אצל הרבי. במקום שיורדים הכהנים לפני-כן, יש להימנע מלומר להם אז 'ישר-כוח'⁹⁹.

* כל מנהגים אלו¹⁰⁰ [חוץ מאשר 'רבש"ע' הנאמר – מלבד ביום-טוב – רק על-ידי מי שחלם] תקפים ויש לדייק בהם בכל פעם שנושאים כפיים בפועל (כנהוג בארה"ק, אם בכל יום או בשבת, במוספין, במנחת תענית-ציבור)¹⁰¹.

היום יום השנה להסתלקות מורנו רבי ישראל בעש"ט נב"מ זיע"א (תק"כ), ומנוחתו

כבוד במז'יבוז¹⁰². מנהג פשוט בקהילות ישראל להרבות באמירת תהילים בחג השבועות¹⁰².

מאכלי חלב¹⁰³: נוהגים לאוכלם בשחרית אחר קידוש¹⁰⁴. אחר-כך מברכים ברכה אחרונה וממתינים שעה אחת¹⁰⁵, ואוכלים סעודת יום-טוב, הכוללת בשר¹⁰⁶. כמ"כ שותים היום רביעית יין לשמחת יום-טוב¹⁰⁷.

סעודת יום-טוב: חובתה המיוחדת בחג-השבועות – כדי להראות שגוה ומקובל לישראל יום שניתנה בו התורה¹⁰⁸. אך וראי אין "לבסומי..."¹⁰⁹.

"מנהג הוא אצל רבותינו נשיאינו לומר 'תורה' בחג-השבועות בעת סעודת יום-טוב וגם לספר סיפור ממורנו הבעש"ט¹¹⁰. ונכון לנהוג כן"¹¹¹.

104 מנהג אדמו"ר מהור"י – רשימתו, ח' עמ' 14. מנהג הרבי – יאצרי עמ' 50. לוח כולל-חביד.

105 שליה מסכת שבועות ד"ה הפטרה, ומצינים לשי"ך יו"ד סי' פט סי' טז. ישערי הלכה ומנהג חו"ד סי' יא, וראה יאצרי עמ' רפז. זאת, גם בחלב וחמאה, אך כמובן, מלבד גבינה קשה שממתינים אחריה ששעות (רובן ככולן של הגבניות הכשרות למהדרין בארה"ק כיום, אינן "קשות").

יוראה פמ"ג לשי"ע יו"ד סי' פט, שפתי-דעת סי' ג, דהפסק שעה – מחליף קינוח (אגיק כר"ך כ עמ' רפז=שערי הל' ומנהג יו"ד סי' יא).

המתנה היא תמיד מגמר האכילה של סוג אחד עד תחילת האכילה של הסוג השני, ולא מגמר הסעודה או ברכה אחרונה עד תחילת הסעודה (דגול-מרבבה ר"ס פט, מדיוק לשון הר"ן שבשי"ך סי' ג 'מסוף אכילה', ודלא כערוה"ש שם סו"ס' שדייק מלשון הגמרא "מסעודה לסעודה", וכן הוכיחו מדברי הפמ"ג הנ"ל).

106 מצוה – שו"ע אדמוה"ז סי' תקכ"ט סי"ז. וראה 'והו"מ כהלכתו' פ"א סי"ז.

107 חובה – שו"ע אדמוה"ז שם. וצ"ל רביעית, כג"ל הערה 35.

ניתן לצאת ידי חובת שמחה גם בכוס הקידוש עצמה (שיחות'קודש תשל"א ח"ב עמ' 87. ולכאורה מפורש כן בפסחים קח"ב, עייני בתדו"ה ידו יין יצא. וראה לעיל הערה 36).

108 שו"ע אדמוה"ז סי' תצד סי' ח. וראה רשימות' דברים (חיתריק) ח"א עמ' שלב.

109 רשימת כ"ק אדמו"ר, ספר-המנהגים עמ' 38 ושי"נ.

110 ספר-השיחות תשי"ד עמ' 140.

"בראתי לו תורה תבלין"

פעולת התורה ביצר-הרע היא לא לכלותו ולאבדו, אלא אדרבה, לבררו ולזככו ׀ גם לעתיד-לבוא לא יבטל הקב"ה את מציאות היצר-הרע אלא ישחט אותו ויעלהו לקדושה ׀ משיחת כ"ק

אדמו"ר נשיא דורנו

אינו מובן: הרי כל החטאים שמפרטים בהנוסח ד"על חטא" הם על-ידי היצר-הרע, ומהו החטא המיוחד שעליו אומרים "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע" – שזהו מה שחוטאים בהיצר-הרע גופא, שלא מבררים ומזככים אותו, אלא מכלים ומאבדים אותו, ובכך מסירים אותו מן הדרך, שאינו יכול להגיע לתכלית בריאתו – שהאדם יתגבר עליו וינצחו (כמובא בתניא⁵ משל הזונה שבזוהר הקדוש⁶), ועד שיתהפך לטוב⁷.

וזהו גם מה שכתוב⁸ "הליכות עולם לו", ודרשו חז"ל⁹ "אל תקרי הליכות אלא הלכות" – שעניינה של התורה היא "הליכות עולם", לברר ולזכך את העולם.

ב. עניין זה מובן גם ממאמר רו"ל¹⁰ שלעתיד-לבוא ישחוט הקב"ה את היצר-הרע, שחיתה דייקא:

ובהקדמה – שאף-על-פי שעניין זה נאמר אודות לעתיד-לבוא, הרי, כל העניינים נפעלו כבר במתן-תורה, כידוע הפתגם שמתן-תורה לא יהיה עוד הפעם, אלא שלעתיד-לבוא יהיה

א. אודות תורה – אמרו חז"ל¹¹ "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין".

וצריך להבין: עניינו של משל – אפילו משל של חכם בשר ודם, ועל-אחת-כמה-וכמה משל שבתורה – שצריך להיות מכוון להסברת הנמשל¹². ולכאורה, "תבלין" אינו משל מכוון לתורה, שהרי התבלין אינו מבטל את המאכל, ואילו התורה צריכה לבטל את היצר-הרע, ומהו הפירוש "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין"?

והביאור בזה – שהיא הנותנת – דכשם שתבלין אינו מבטל את המאכל, אלא אדרבה, מטיבו ומכשירו להיות ראוי למאכל אדם, להיות דם ובשר כבשרו, שעל-ידי זה יתעלה המאכל למדרגת מדבר, כך גם פעולת התורה בהיצר-הרע היא לא לכלות ולאבד את היצר-הרע, אלא אדרבה, לבררו ולזככו, שלא זו בלבד שלא יהיה מונע לעבודת ה', אלא שגם הוא יעבוד את ה', כמו שכתוב¹³ "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך", "בשני יצריך"¹⁴.

[ועל-פי זה יש לפרש מה שאומרים¹⁵ "על חטא שחטאנו לפניך ביצר-הרע" – דלכאורה

5 בנוסח "על חטא" בתפילות יהו"כ פ.
6 ספ"ט. ספכ"ט.
7 ח"ב קסג.א.
8 חבקוק ג.ו.
9 מגילה כח, סע"ב. וש"נ.
10 סוכה נב,א.

11 קידושין ל.ב. וראה גם קונטרס עניינה של תורת החסידות סי"ט ובהערה 114.
12 ראה גם 'תורת-מנחם – התוועדויות' ח"ה עמ' 147, ובהנמטן שם.
13 ואתחנן ו.ה.
14 ספרי ופרש"י עה"פ.

הדבר בגילוי.

העניין בזה – שפעולת השחיטה אינה מבטלת את גוף הדבר הגשמי, שנשאר בשלימותו, אלא שמוציאה את הדם והחיות שבו, ואז מקריבים את החלב – שמורה על עניין התענוג – על גבי המזבח.

וזהו שאמרו חז"ל¹¹ "אין ושחט אלא ומשך" – שעל-ידי משיכה לא נעשה שינוי בהחפץ הנקנה, אלא שלוקח החפץ כמו שהוא ומושכו לרשותו, והיינו, שמעבירים את הדבר הגשמי – כמו שהוא – מרשות לרשות, מרשות הרבים, טורי דפרודא, לרשות היחיד (שהרי משיכה צריכה להיות ברשות היחיד דווקא¹²), דיחידו של עולם¹³.

וזהו ענין שחיטת היצר-הרע – שלא מבטלים מציאותו, אלא אדרבה, מעלים ומכניסים אותו לרשות הקדושה.

ג. ויש להוסיף ולבאר גם בנוגע להלכות שחיטה – שיש חמשה דברים שפוסלים את השחיטה: שהייה, דרסה, חלדה, הגרמה עיקור¹⁴ – כפי שהם בעבודת האדם:

שהייה: כאשר עושים חשבונות בעבודה, אם כדאי הדבר, ואם יוכל לפעול וכו', ובגלל זה משתהים באמצע העבודה, הרי זו שהייה שפוסלת, והיינו, שהעבודה צריכה להיות ללא חשבונות, בדרך דילוג דווקא.

חלדה – כחולדה זו התחובה בחורין¹⁵: ישנם כאלה שעבודתם היא באופן של הסתר, שלא יכירו בהם. ולדוגמה: כשמדובר אודות הידור מצווה – אינו רוצה שיכירו בו, שלא יאמרו

שהוא "א פארפרומטער", וכיו"ב, ולכן עושה זאת בהצנע. ובמילא, בנוגע לעניינים כאלה שאי-אפשר לעשותם בהצנע, כמו גידול זקן – אינו עושה אותם כלל... וצריך לידע שחלדה פוסלת, אלא צריך לעבוד עבודתו באופן גלוי, ולא יבוש מפני המלעיגים (כמבואר בסעיף הראשון דשולחן-ערוך אורח-חיים).

ומה שטוען שאינו רוצה לעשות זאת משום יוהרא, שלא יבוא לידי ישות – הרי¹⁶ לא מדובר כאן אודות עניינים שבהם נתפרש שאין לעשותם מפני יוהרא, כמו תפילין דרבנו תם¹⁷, ובוזה גופא כבר נהגו החסידים לעשות זאת בגלוי¹⁸. ובמילא, צריך לידע שבטענה זו (שאינו עושה עניין פלוני כדי שלא יבוא לידי ישות) מרמה הוא את עצמו, והאמת היא שאינו רוצה לצאת ממצויאותו ("ער וויל ניט ארויסגיין פון זיך")!

– מסופר¹⁹ על חסיד של אדמו"ר האמצעי שהיה קולט מאמר חסידות וחוזר עליו בטוב, ובנסיעתו (או בלכתו) מאדמו"ר האמצעי לביתו היה חוזר המאמר בכל הישובים שהיה עובר דרכם, שפעם התאונן בפני אדמו"ר האמצעי ב"יחידות" שניתוסף אצלו ישות מחזרת המאמרים, ולכן רוצה להפסיק לחזור המאמרים, והשיב לו אדמו"ר האמצעי: "א ציבעלע זאל פון דיר ווערן אבער חסידות זאלסטו חזרין". כלומר: מה נוגע לו המציאות שלו, אם יתוסף אצלו ישות אם לאו. ולהעיר, שהא גופא שחושב על עצמו הרי זה עניין של ישות! כאשר יכולים לפעול במקום מסויים עניין המתאים אל הכוונה של בעל הרצון –

11 חולין ל"ב. והאה לקו"ש ח"ט עמ' 206. וש"ג.
12 ראה טושו"ע חו"מ סקצ"ח ס"ט.
13 ראה סהמ"צ להצ"צ מצווה לרון במ"מ (דרמ"צ לז, א). ובכ"מ.
14 חולין ט"א. רמב"ם הל' שחיטה רפ"ג. טושו"ע י"ד רסכ"ג.
15 פריש"י שם.
16 ברישימה נוספת – שלפעמים צ"ל עניין של גאווה בשביל העבודה. וכמסופר אודות א'
17 ראה לקו"ש ח"ט עמ' 323. וש"ג.
18 ראה גם 'תורת-מנחם – התוועדות' ח"א עמ' 7 ובהערה 8 שם ובשה"ג. וש"ג.
19 ראה גם ח"ב עמ' 323. וש"ג.
20 ראה כתרי-שם-טוב (הוצאת תשנ"ט)

את כפיהם⁸⁸, מברכים הכהנים "אשר קדשנו... באהבה".

אחר הברכה, קודם שמתחילים "יברכך", מגביהים ידיהם כנגד כתפיהם, היד הימנית קצת למעלה מהשמאלית, ופורשים ידיהם, תוך כפיהם כנגד הקרקע ואחורי ידיהם כנגד השמיים, ומחלקים אצבעותיהם ועושים "חמישה אווירים": בין כל שתי אצבעות אוויר אחד, וכן בין אצבע לאגודל, וכן ביד שנייה, וכן בין אגודל ימין לשל שמאל, לקיים "מציץ מן החרכים"⁸⁹.

ואחר שענה כל הציבור 'אמן' על ברכתם, מקריא להם הש"ץ "יברכך"⁹⁰ עד גמירא. הכהנים מפנים את פניהם לשמאלם, לימינם ולאמצע, בכל אחת מהתיבות: "יברכך", "וישמרך", "אליך", "ויחונך", "אליך", "לך", "שלום"⁹¹.

הש"ץ והכהנים מנגנים בניגון המיוחד של ברכת כוהנים⁹². אין מנגנים בשם ה'.

כשאומרים תיבת "יברכך" – המתברך⁹² ראשו באמצע. ה' – מיסב ראשו לימינו. וישמרך – באמצע. יאר – לשמאלו. ה' –

שפונים תמיד ימינה (בכיוון השעון), כפסק שו"ע אדמוה"ז שם ס"ו. וראה דעה אחרת בזה ביצמח צדקי (שו"ת או"ח סי' סז, ס"ה, סי' קיב ובחיידושים על הש"ס ס"ב, וואלי לא נאמרה כפס"ד למעשה). הצעת הסבר להנהגה מופיעה בהתקשרות גיליון רדע עמ' 18.

88 שו"ע אדמוה"ז סי' קכח סו"ס יז, כיוון שנשיאת כפים היא מגוף המצוה (משאי"כ החזרת פנים, אף שמעכת – אינה מגוף המצוה), וברכת-המצוות צ"ל "עובר לעשייתך", ודלא כמובא בכף-החיים סי' קכח סוף ס"ק עז.

89 בזה"ה ש"פ נשא (דף ג, טור א) נזכר סדר הסתכלות הש"ץ לכיוונים שונים כשמקריא לכהנים, ונתק במג"א (קצוג, ובמשניב שם ח. אבל לא הובא בשו"ע אדמוה"ז ובכף-החיים שם ובקצות השולחן סי' כט). ובשו"ע-הזוהר שם ס"ק ג, העיר, שההוראה שבי"ח היא רק כשיש כוהנים המברכים. וצ"ע, שהרי המג"א הביא זאת באמירת הש"ץ 'או"א ברכנו כשאין כוהנים. בספר-המנהגים עמ' 12 נעתק סדר שונה, המתניח גם הוא לש"ץ ללא כוהנים, והרבי ציין ע"ז למ"א הנ"ל ולאחרונים שם, ואכן להלן שם בעמ' 42 במנהגי נשיאת כפיים לא נזכר מזה מאומה. וכיו"ב צריך ביאור.

באמצע. פניו – לימינו. אליך – באמצע. ויחונך – לשמאלו. ישא – באמצע. ה' – לימינו. פניו – באמצע. אליך – לשמאלו. וישם – באמצע. לך – לימינו. שלום – באמצע⁹³.

כשהכהנים נושאים כפיהם במוסף של יום-טוב אומר הקהל "ריבנונו של עולם"... – בשעה שהכהנים מנגנים דווקא, אבל כשהכהנים אומרים את התיבות, צריך לשמוע. כשמנגנים הכהנים לפני התיבה "וישם", אומר הקהל "ריבנונו של עולם... הצדיק". כשמנגנים לפני תיבת "לך" – "ואם... אלישע". כשמנגנים לפני תיבת "שלום" – "וכשם... לטובה". וכשהכהנים אומרים תיבת "שלום", מסיימים "ותשמרני ותחנני ותרצני". 'אדיר במרום' אומרים אחר עניית 'אמן', כשעדיין הטלית על פניו⁹⁴.

אין הש"ץ רשאי להתחיל 'שים שלום' עד שתכלה עניית 'אמן' מפי רוב הציבור⁹⁵.

מייד כשמחיל הש"ץ 'שים שלום'⁹⁶, מחזירים הכהנים את פניהם להיכל⁹⁷, ומתחילים לומר את הבקשה "ריבנונו של

91 ע"פ שו"ע אדמוה"ז סי' קכח סני"ח.
92 שנסדר ע"י הימקהלה של חסידי אדמו"ר האמצעי, ספר-הניגונים ניגון כז. ראה ב'יאוצרי עמי רעו את שיחות כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ בקשר אליו.

93 לכאורה, בלשון זו נכלל גם הש"ץ, שגם הוא מתברך מהכהנים.

94 ספר-המנהגים עמ' 42. אודות הנהגת הרבי בזה, ראה 'התקשרות גיליון קמו עמ' 11.

95 המתפלל במקום שאין מנגנים בנשיאת-כפיים, אעפ"כ יאמר הרבש"ע לפני סיום ברכת הכהנים (וע"ז מה שאנו אומרים יתשמרני... באומרים תיבת 'שלום', ראה שו"ע אדמוה"ז קכח, נח).

96 בנתיבי-גבריאל שם פרק פ ס"א כ' שגם הציבור יסיים 'אדיר במרום' עם סיום ברכת 'שים שלום' של הש"ץ, וצ"ע מקור, ובפרט לידן – שאם היו מקפידים על כך, היו הרבי ושאר הציבור נשארים מכוסים בטלית עד אז, כפי ההוראה בנדון.

97 מקור הנוסח הוא בגמ' ברכות (נה, ב).

98 נטעי-גבריאל שם סכ"ט, לכ"ע.

99 שם סו"ס כט.

100 ראה אגיק ח"ט עמ' צו.

בהזכרת נשמות אומרים: "בן/בת פלונית"⁷³.
אומרים 'אב הרחמים'. גם מי שאינו מזכיר
נשמות, אומר 'אב הרחמים'⁷⁴.
אשרי, יהללו, חצי-קדיש.
תפילת מוסף:

* בפסיקה "ומנחתם ונסכיהם" אומרים
(במקום "ושעיר לכפר") "ושני שעירים
לכפר"⁷⁵.

* בפסיקה "אלוקינו... מלך רחמן" צריך
לומר כפי שנתקן בשנים האחרונות בסידור
'תהילת ה' על-פי סידורי חב"ד הישנים:
לנויהם – ל' בשבא נ' בקמץ (ולא ככרוב
הסידורים, וכפי שהיה בעבר גם בסידור
'תהילת ה': "לנויהם" – ל' בחזריק)⁷⁶.

נשיאת כפיים: הכול מכסים את פניהם
בטלית, וגם את הילדים מכניסים תחת הטלית.
גם ידי הכוהנים מכוסות בטלית⁷⁷.

כוהן קטן שהגיע לחינוך (ואפילו מגיל
שש⁷⁸), נושא את כפיו בברכה עם כוהנים
גדולים כדי להתחנך במצוות⁷⁹.

לכתחילה יעקור כל כוהן ממקומו כשמתחיל
הש"ץ 'רצה'. אם לא עקר רגליו קודם שיסיים
הש"ץ "המחזיר שכניתו לצינן", שוב אינו
עולה⁸⁰, וייצא מבית-הכנסת עד סיום ברכת
כוהנים⁸¹.

לאחר שענו הכוהנים 'מודים רבנן' עם
הציבור, יאמרו הכהנים הבקשה "יהי רצון...
מעתה ועד עולם"⁸², ויאריכו בה כדי שתסתיים
יחד עם סיום ברכת מודים של הש"ץ, כדי
שיענו הציבור 'אמן' על שתיהן (וגם הכוהנים
יענו 'אמן' על ברכת הש"ץ⁸³). ומסתבר שהם
לא יענו אז 'ברוך הוא וברוך שמו'.

לאחר שסיים (כל⁸⁴) הציבור עניית 'אמן' על
ברכת מודים, מתחיל הש"ץ בקול רגיל⁸⁵
"אלוקינו ואלוקי אבותינו, ברכנו...", וכשמגיע
'לכוהנים' קורא בקול רם "כוהנים" והיא
קריאה לכוהנים לברך, ואחר-כך מסיים⁸⁶
ואומר בקול רגיל "עם קדושך כאמור".

לאחר מכן, מחזירים הכהנים פניהם כלפי
העם⁸⁷, וכשפניהם לעם, קודם שישאו ויפרסו

צריכים לעשות זאת מבלי לחשוב על עצמו.
הגדמה: כאשר פעולת השחיטה היא באופן
שעוקר את הסימנים, שהוא עניין ביטול
המציאות לגמרי – הרי זה היפך הכוונה,
כאמור לעיל שהכוונה היא שהיצר-הרע עצמו

**יש כאלה שעבודתם היא באופן של הסתר, ובמילא,
בנוגע לעניינים כאלה שאי-אפשר לעשותם בהצנע,
כמו גידול זקן – אין עושים אותם כלל...**

– וטעם הדבר: בבעלות יש ב' עניינים:
בעלות על גוף החפץ עצמו, ועניין
ההשתמשות. ולמטה מזה – קניין הגוף וקניין
פירות. ולכן, כאשר כופים את המוכר למכור
את החפץ, הרי כיוון שההשתמשות ניטלת
ממנו בעל כורחו, ונשארה לו רק הבעלות על
עצם החפץ (ללא השתמשות), שווה בעלות
קלושה ביותר, יכולים להפקיעה על-ידי אונס.
מה-שאין-כן כאשר כופים את הלוקח לקנות
את החפץ, צריך הקניין לפעול שתהיה לו הן
הבעלות על גוף החפץ והן ההשתמשות (שהרי
כאשר משתמש בהחפץ מצד הכפייה אין זו
השתמשות), ואין האונס יכול לפעול הקניין בב'
הדברים –

וכיוון שבמתן-תורה צריכים בני ישראל
לקנות את התורה – לא מהני קניין באונס.
אבל באמת אין זה תירוץ מספיק, שהרי
האונס דמתן-תורה הוא לא על קבלת התורה,
אלא שישעברו את עצמם בשיעבוד הגוף
לקיים את התורה, ועניין זה יכול שפיר
להתקיים באונס, כמו מכירה באונס.

יתחפך לאהבה את ה'.
ודרסה – ששוחט על-ידי דחיקת הסכין –
שמסגף את עצמו על-ידי תעניות וכיוצא בזה,
שעניין זה פוסל. והיינו, שלא דורשים ממנו
להתענות משבת לשבת, ואפילו לא בשני
ובחמישי, אלא אדרבה, כתורת הבעש"ט⁸⁸ על
הפסוק⁸⁹ "עזוב תעזוב עמו", שהעבודה צריכה
להיות עם הגוף.

וזהו גם העניין דעיקור.
* * *

ד. איתא בגמרא שבמתן-תורה "כפה הקב"ה
עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם
מקבלים את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא
קבורתכם... מכאן מודעא רבה לאורייתא"
(שאם יזמינם לדין למה לא קיימתם מה
שקבלתם עליכם, יש להם תשובה שקבלוה
באונס⁹⁰).

וידועה השאלה בזה⁹¹: הדין הוא ש"תליוהו
וזבין זביניה זביני⁹², ואס-כן, מהי ה"מודעא
רבה" שקבלוה באונס, הרי גם מכירה באונס

73 סידור יתורה אורי עמי 259, וכן נהג הרבי, 'המלך
במסיבו חייב עמי קסו, עיי"ש. להעיר שמנהג הספרדים
להזכיר נשמות בשם האב, ומנהג האשכנזים – בשם האב,
ואף כשהזכירו נפטרים לפני כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ביקש
לדעת שם האב דווקא; אך כשביקש לומר קדיש וללמוד
משניות על אביו, הזכירו בשם אמנו, ימי מלך חייב עמי 833.
74 כ"ק אדמו"ר מהור"י, 'אוצרי ניסרסיון עמי רכ.
והוראת הרבי שכן נכון לנהוג – 'המלך במסיבו חייב עמי
נח"ט.
75 שעיר עם שתי-הלחם ושעיר לחובת היום – שער-
הכולל פי"מ ס"ו. קובץ 'נגידל תורה' ברוקלין, גיליון יב.
76 וכן הוא בכל סידורי אשכנז הישנים שלא שלטה בהם
יד המדקדקים.
77 היום-יום, טו בתשרי. לקוטי-דבורים ח"א עמי 58.
78 ציצית הלכה למעשה פי"ב סכ"ז-כ"ח ושי"ג.
הרבי היה מכסה את פניו הקי בטלית רק לאחר קריאת
הש"ץ 'כוהנים', כיוון שרק אז חלה על הישראלים המצווה
לכוון את ליבם לקבל הברכה (כפר חב"ד) גיליון 618 בשם
קונטרס 'מלך ביופיו'.
78 סיפר הרב ר' אשר-לעמלי שיי הכהן [רב קהילת חב"ד,
ביתר עילית], שהרבי שאלו מדוע לא הביא את בנו בן השש
לנשיאת-כפיים (ותשרוהו) לנישואי רוט-דרוק, כי"ט תשרי
תשס"ב עמי 151. וכן בנטע"א גבריאל יו"ט ח"ב, הלי ני"כ

1. ויש תירוץ נוסף²⁷ – שהדין ד"תליוהו וזבין זכיניה זכיני" הוא רק כאשר נותנים את המעות מיד, דאגב אונסיה וזווי גמר ומקני, מה-שאין-כן אם יתנו המעות לאחר זמן, לא הווי קניין. ובנדון דידן, הרי קבלת שכר על קיום התורה ומצוות היא רק אחר זמן, ולכן הווי מודעא רבה לאורייתא שקיבלה באונס.

אבל, גם תירוץ זה דורש ביאור, שהרי: ישנם כמה מצוות – ובכללם תלמוד תורה – שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה²⁸. ונוסף לזה, כיוון שדיבורו של הקב"ה חשיב מעשה²⁹, הרי מצד ההבטחה על השכר כשלעצמה, "אם בחוקותי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם בעתם וגו'", חשיב כאילו כבר נעשה הדבר במתן-תורה.

– על-פי זה יש לבאר מארו"ל "מאי דכתיב... יום הששי, ה' יתירה למה לי, מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין ואם לאו כו'", היינו, שכל מעשה בראשית תלוי ביום הששי, והוא ו' בסיוון שניתנה בו תורה. ולכאורה אינו מובן: הרי העיקר הוא שבני ישראל מקיימים את התורה, אחרית מתן-תורה, ולמה תלוי הדבר בשישי בסיוון שבו רק "מקבאים התורה"? אלא, מצד זה שדיבורו של הקב"ה חשיב מעשה, נמצא, שבשעת קבלת התורה כבר נעשו כל ענייני התורה ומצוות.

וזהו גם הביאור בשייכות ב' הפירושים כמה שכתוב³⁰ "ואהבת את ה' אלוך", לשון ציווי ולשון הבטחה³¹ (ועל-דרך זה בכמה עניינים דוגמתם של-פי לשון-הקודש משמשים הן בלשון ציווי והן בלשון הבטחה), דכיוון שדיבורו של הקב"ה חשיב מעשה, הרי הציווי עצמו חשיב כהבטחה. –

וכיוון שמצד זה שדיבורו של הקב"ה חשיב מעשה ישנו כבר גם העניין דקבלת השכר – מהי ה"מודעא רבה לאורייתא" שקיבלה באונס, הרי אגב זווי (קבלת השכר) גמר ומקני גם באונס?

1. ויש לבאר זה על-פי תורת החסידות: מכואר בחסידות³² בפירושו דברי המשנה³³ "אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס", ש"פרס" הוא מלשון "פרוסה", היינו, שכל הגילויים אינם אלא הארה בלבד, ואילו אמיתית העניין דשכר המצוות הוא גילוי העצמות, שבו לא שייך עניין של פרוסה, כיוון שכל עצם בלתי מתחלק³⁴ וגילוי העצמות – אמיתית העניין דשכר מצוות – יהיה לעתיד-לבוא דווקא, דאף שפועלים זאת עתה על-ידי קיום המצוות, מכל-מקום, גילוי הדבר יהיה לעתיד-לבוא דווקא.

וכיוון שאמיתית העניין דשכר מצוות יהיה רק לעתיד-לבוא, הרי א-אפשר לומר שישנו כבר העניין דקבלת שכר, ואגב זווי גמר ומקני, ובמילא אתי שפיר שיש מודעא רבה לאורייתא שקבלה באונס.

* * *

2. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר³⁵ שהיה מנהג אצל חסידים שבחג השבועות היו אומרים "מזל טוב".

– פעם היו אומרים "מזל טוב" בשעת קריאת התורה, אבל אחר-כך, בגלל חשש הפסק, הנהיגו לומר "מזל טוב" קודם או לאחר קריאת התורה.

וביאור השייכות ד"מזל טוב" לחג השבועות: "מזל" – הוא עניין שלמעלה מהשתלשלות,

32) ראה לקו"ת תוריע כב. ובכ"מ.
33) אבות פ"א מ"ג.
34) ראה סה"מ תרפ"ט ע"מ 49, ובהנמטן שם בהערה 330.
35) ראה שיחת ליל ב' דהג השבועות ה'ש"ת

הפרשה. את עשרת-הדיברות קוראים ב'טעם העליון'⁶⁵. בשעת קריאת-עשרת הדיברות – עומד הקהל, ופניו אל ספר-התורה⁶⁶.

מניחים את הספר השני על הבימה מימין הספר הראשון⁶⁷, ואומרים חצי-קדיש. הגבהה וגלילה. בספר השני קוראים למפטיר "וביום הביכורים", ומפטירים במרכבה דיחזקאל⁶⁸. מעלים גדול וחכם למפטיר. ויש נוהגים שגם הקורא הפטרה זו בלחש עם המפטיר קורא אותה בעמידה, מפני כבודה⁶⁹.

בארה"ק, לאחר ברכות ההפטרה – הזכרת נשמות⁷⁰.

מי שהוריו בחיים, יוצא מבית-הכנסת בזמן הזכרת נשמות. אבל (רח"ל) בשנה הראשונה למות אביו או אימו, נשאר בבית-הכנסת אך אינו מזכיר נשמות⁷¹.

רבתינו נשיאנו דייקו לאחוז בעץ החיים של הספר-תורה בעת אמירת "יוכור"⁷².

טוב שישן מעט, כדי שיוכל להתפלל ככוונה⁶⁶.

שחרית: בבית-המדרש של רבתינו נשיאנו התחילה התפילה בשעה הרגילה בכל שבת ויום-טוב⁶⁷. ואפילו לא אחרו כבשבת מברכים. הלל שלם⁶⁸, קדיש תתקבל. שיר-של-יום ליום שני, הושיענו, קדיש יתום.

מתקנת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: כל בני ישראל, גם הקטני-קטנים/ות (מבן חודש ומעלה, ואף לפני כן⁶⁹) יהיו בבית-הכנסת (לכל הפחות) בעת קריאת עשרת הדיברות⁶⁹.

מוציאים שני ספרי תורה. י"ג מידות – פעם אחת⁶⁹. "ריבונו של עולם", בריך שמייה⁶⁹. שמע, אחד אלקינו, גדלו וכו' עד "ישועה ורחמים".

אין קוראים מגילת רות⁶⁹, ואין אומרים 'אקדמות'⁶⁹.

בספר הראשון קוראים לחמשה קרואים בפרשת יתרו מ'בחדש השלישי" עד סוף

63) פסקי הסידור אות קסו. ואכן מנהג זה אינו נהוג כלל אצל חסידים חב"ד, אף שהובא בשו"ע אדמוה"י (סי' תצ ס"ג, תצד ס"ג) – המלך במסיביו ח"א עמ' קע"ב. רצו. וראה 'אוצרי עמי רס'.
64) זו ההוראה לרבים ולדורות – ספר-המנהגים שם, לקוטי-שיחות חלי"ג עמ' 231, והטעם – ראה ביתור מנחם – התועודיות תשי"ז ח"ג (כ) עמ' 46. אף שהובא הפיוט בשו"ע אדמוה"י (סי' תצד ס"ג, וראה שער הכולל פ"מ ס"ג), ואף שהרבי בעצמו נהג לומר זאת, כמנהג אביו הרב לוי-יצחק (המלך במסיביו ח"א עמ' קע"א) לפני התחלת הקריאה, ובהמשך בין גברא לגברא ('אוצרי עמי רסג), ואף שהכל ראו זאת – אין ללמוד מזה, ראה 'התועודיות' תשי"ז ח"א (יח) עמ' 106.
65) לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדמוה"י סי' תצד ס"ג.
66) ספר-המנהגים עמ' 44. וראה 'אוצרי עמי רסג'.
67) רמ"א סי' קמו ס"ח.
68) לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדמוה"י שם ס"ח.
69) לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדמוה"י שם ס"ו.
70) בחו"ל מקיימים הורח כ"ק אדמוה"י ביום טוב שני, כדלהלן בהערה במוציא היום.
71) הוראת אדמו"ר מהור"י נ"ע, 'אוצרי אלו"ת שרי עמי רכ"א, ושי"ג. בשנה מעוברת, אחרי הי"ב חודש ולפני היארצייט, הורה כ"ק אדמו"ר מהור"ש"ב לומר יוכור – 'אוצרי עמי רע"א'.
72) לקוטי-שיחות כ"ק ד"ד עמ' 233. 'המלך במסיביו ח"א עמ' שט.

רעות ללשון: דיבור רע, והמלשין, והמדבר אחד בפה ואחד בלב. ג' טובות ללשון: שתיקה, ושמירת הלשון, ודיבור אמת'.

"(ב) ומעניין לעניין: ב'תיקון' שנדפס בסלאוויטא (ועוד) בהעתקת מאמרו של רשב"י: 'אנן בחביבותא תליא מילתא, דכתיב...', הובאו רק שני פסוקים.

"וצריך להיות כבוהר: אנן בחביבותא תליא מילתא, דכתיב: 'ואהבת את ה' אלוקיך', וכתב: 'מאהבת ה' אתכם', וכתב 'אהבתי אתכם אמר ה'".

אומרים את ה'תיקון' באימה וביראה שבלב, הנובעים מהבנת השכל⁴⁷.

נוהג נפוץ בין אנשי שלא לומר את נוסחאות ה'יהי רצון'. כן אין אומרים כלל (וגם הרבי בשנות החיוב' לא אמר) את ה'קדישים'

⁴⁷ 'אשכול', ירושלים תשל"ה עמ' 158) נתקנו שתי טעויות אלו ככפנים.

(47) 'אוצרי עמי רנב, משיחת ש"פ במדבר תשמ"ח (ראה התוועדות' תשמ"ח ח"ג עמ' 404).

(48) 'אוצרי עמי רנב.

(49) 'אוצרי עמי רנב, משיחת ש"פ במדבר תנשי"א.

(50) שער'הכוונת, מובא בכף'החיים סי' תצד סי"ז, ובתיקון. ולכאורה עדיף לטבול קודם עלות'השחר דעת הגרא"ח נאה ז"ל, שהוא בשעה 2:56 כיום באזור השפלה.

צ"ב אם יש הוראה או מנהג ברור לטבול שנית כשישן בינתיים.

(51) בסי' 'מנהג ישראל תורה' (סי' מז סי"א) העיר מהנהג [אנב: אב בהתוועדות וכו' של הרבי עצמו] שאין מפסיקין מדברי תורה גם כשעלה השחר [ודלא כפי שכתבנו כאן בעבר, וכיכ בסי' שבח'המועדים פניו סי"ד, לאסור את המשך הלימוד עד לברכת התורה], ומביא משו"ת מהרש"ג

(ח"א סי' טב) שלדעת ר"ת שתיקנו לברך על התורה בכל יום, ה"ז כברכות'השחר ואין איסור לימוד (בכלל) קודם שמברך. והעיר, שמשלשון סידור אדמו"ר לפני ברכת' התורה, שם (בניגוד לטושו"ע מו, ושו"ע רנב שם סי"ח וסי' מז שלא נזכר בהם איסור) נקט איסור זה על הישן, אין הכרח שהאיסור חל גם על הניעור בלילה, שמברך אז רק יכחול כל ברכות השחר, עיי"ש. (ראה גם 'המלך במסיביו

ח"א עמ' קע"ג, שסיפרו לרבי שבליובאוויטש הפסיקו את היחזרה בליל שבועות כדי לומר ברכת'השחר, ושאל הרבי האם היתה זו הוראת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, וענו בשלילה).

(52) ראה פסקי סידור סי' כ, על משיב בסידור אדמו"ר שאין במצב זה רוח רעה, וצריך ליטול ידיו רק פעם אחת לתפילה (ועי"ש כי שם — שא"צ כלי ולא כוח נותן, אלא כמו

הנדפסים שם⁴⁸.

הרבי אמר את ה'תיקון' בחדרו, ולא עם הציבור⁴⁹.

הרבי אמר שכ"ק אדמו"ר מהור"י צ"צ אמר את כל התיקון, מתחילתו ועד סופו⁴⁹.

כאשמורת הבוקר, מעט לפני עלות'השחר, נוהגים לטבול במקווה ארבע טבילות⁵⁰.

לאחר מכן, כשעלה השחר בוודאות, יש לברך ברכת התורה⁵¹. ייצא לצרכיו ויטול ידיו שלוש פעמים על כל יד, עם כל ההקפדות כדין נטילת-ידיים לסעודה⁵², ויברך כל הברכות: "על נטילת ידיים⁵³; "אשר יצר"⁵⁴; "אלוקי נשמה"⁵⁵; הברכות הקצרות, "המעביר שינה"

ו"ברכת התורה"⁵⁵. לאחר שהגיע זמן 'משיכיר', אומרים ג' פרשיות דקריאת'שמע, ומסיימים ב"אני ה' אלוקיכם, ה"א אמת".

לתפילה מנחה) ולא יברך. אבל לפי הוראת הרבי (שבהערה הבאה) לברך ענט"י, כדעת הבי"ח סי' ד"ה ודקדק [בטור ש"ס יג] משום דלא פלוג רבנן, הדר דינא שיש להיזהר בזה כמו בנטי"ל לסעודה, כמ"ש בסידור אדמו"ר (נדפס בהוספות לשו"ע ח"א עמ' 305), וראה ספר'המנהגים עמ' 1 ושי"ש. בסידור (משא"כ בשו"ע מהדו"ק סי' ד סי"ד) לא הביא אדמו"ר כלל דעה או צד'ספק שרוח רעה שורה על הניעור בלילה, ומסתבר שגם לפי הוראת הרבי לא היה צריך ליטול לסירוגין משום רוח רעה (וראה בסי' שו"ע זוהר סי' ד באבן'קרה סי"ק כב שהביאו דעות מקובלים

אודות שינה שאחר חצות או ביום, אבל הכל מודים שהניעור בלילה אין רוח הטומאה שורה עליו, עיי"ש. וכיכ בכף'החיים סי"ק מז), אלא מפני הנטילה לאשר יצר, שם נהוג תמיד ליטול לסירוגין (וקדמומה שכך נהג הרבי — עי"פ המ"א סי' ז סי"א עי"פ זוהר. וראה שו"ע זוהר סי' ד באבן'קרה סי"ק ו, ובכף'החיים שם סי"ק סא"ב. ועצ"ע שבשו"ע רבנו מהדו"ק סי' ד סי"א לא כתב כן, ובפרט כשהטיל מים, ראה בסי' ז סי"ב ובסידור ד"ה אם עשה צרכיו ובסוף סדר ברה"ט), לכן רגילים ליטול לסירוגין.

(53) "הוראה בחשאי" — ישערי הלכה ומנהג או"ח ח"א ר"ס ד. וביה"כ מנח"ס ח"ב עמ' ריג מובאת הוראה ביחידות' שכן מנהגו בפועל.

(54) בקצות'השולחן סי' ה סי"ב ובבדי'השולחן שם סי"ק ג כתב, שאם לא יצא לצרכיו לא יברכה, כי ברכה זו אינה חלק מברכות'השחר שנתקנו תמיד, וכבר כיכ הברכ"י"וסף סי' ו סי"ג בשם האר"י, עיי"ש. אבל ראה ביחידות' שבהערה הקודמת.

(55) סידור אדמו"ר (הוספות לשו"ע ח"א עמ' 347. במהדורה החדשה סי' עתרח).

שזהו שאמר³⁶ "בני חיי ומוזני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במו"א תליא מילתא", והיינו, שגם כאשר חסרה ההמשכה אפילו בשורש העניינים, הרי זה נמשך מבחינה שלמעלה מהשתלשלות (על-דרך לשון חז"ל

כיוון שאמיתית העניין דשכר מצוות יהיה רק לעתיד-

לבוא, הרי אי-אפשר לומר שישנו כבר העניין דקבלת

שכר, ו"אנב זווי גמר ומקני"

"אני מחזיר אתכם לתורה ובוהר"). מזה רוחניות: בני — לגדלם ולחנכם לעסוק בתורה ומצוות, חיי — לנצל כל יום עבור קיום התורה ומצוות באופן שהימים הם יומין שלמים ולא חסרים³⁷, ומוזני — ליתן חלק לצדקה, שעל-ידי זה מעלה את כל השאר³⁸.

(קטעים מהתוועדות יום ב דחג השבועות תשי"ג. תורת'מנחם — התוועדות' תשי"ג, כך ח עמ' 229-235)

כיצד מגיעים לבחינה שלמעלה מהשתלשלות — הרי זה על-ידי העבודה דהג השבועות בעניין הקדמת נעשה לנשמע, שהוא עניין הביטול לבעל הרצון, היינו, שכל מציאותו היא שעל-ידו נשלמת הכוונה של בעל הרצון³⁷.

וכאשר יהודי עומד בתנועה של ביטול לבעל הרצון, אזי מקבל גם ההמשכה מלמעלה באופן כזה — במידה כנגד מידה³⁸ (שהרי אף שמידה

בתחלתה (סה"ש קי"ן ה'ש"ת עמ' 121).

(36) מו"ק כח,א. וראה ביאורי זוהר לאדמו"ר האמצעי וירא י,א,ג ואילך. המשך מים רבים תר"ו פקע"ד. קונטרס "הנוך לנער" עמ' 48.

(37) ראה לעיל במאמר ד"ה וידבר אלוקים פ"ז (תו"מ ח"ח עמ' 204). וש"נ.

(38) סנהדרין ז, סע"א.

(39) סוטה ח,ב.

(40) איגרות'קודש אדמו"ר מהור"י צ"צ ח"ב עמ' רסה (נעתק ב"היום יום" כו טבת. וראה גם "היום יום" כו אלול).

(41) ראה סה"מ מלוקט ח"א עמ' תנא. וש"נ.

(42) ראה תניא פל"ד.

חג השבועות

כי טוב סחרה

כ"ק אדמו"ר הרי"צ אומר: אנו מברכים בכל יום "וציוונו לעסוק בתורה". עסק — הוא מלשון משא ומתן. כאשר שני יהודים נפגשים, אם אין להם ספר ללמוד בו, לפחות ידברו בדברי תורה ששמעו או שחידשו, וזה יהיה עסק טוב עבורם; שכן בכך ריווחו שלא יבואו לדבר לשון-הרע או דברים בטלים...

(רשימות דברים ח"ד עמ' רכג)

לאפות את התורה

התורה ניתנה באש שחורה על-גבי אש לבנה. אש שחורה — היא האש המסותרת והנעלמת בליבו של כל אחד ואחד מישראל, באהבה ותשוקה לדבקה בו יתברך. באהבה זו, אשר רשפיה כרשפי אש שלהבת י"ה, שמתלהבת ובושרת תמיד באהבתו יתברך — יוכל האדם 'לאפות' את ה'לחם' התורה. וכשיאפה את התורה בשלהבת זו — יובלעו דברי התורה במעיו ויהיו לאחדים עמו.

(לקוטי תורה בחוקתי מח, ג)

ממה פחד משה?

נאמר במדרש, שבשעה שאמר משה רבינו לישראל שהקב"ה יתן להם את התורה, היו בשמחה רבה, ואילו הוא בעצמו היה מלא פחד. ממה פחד משה רבנו? משה רבינו חשש שלא תמצא בו אותה קבלת-עול לקבלת-התורה כפי שיש לאיש הפשוט.

(ספר-השיחות תשי"ב עמ' 119)

המשכת אור אין-סוף

ידוע שכל הנשמות שהיו עתידות להתלבש בגוף, עד סוף כל הדורות — כולן היו במעמד הר סיני לקבל את התורה. ויש להבין, מה תועיל קבלה זו, והלא אין אדם מקנה דבר שלא ברשותו, ושלא יהיה הגוף מונע ומעכב?

אלא העניין הוא, שבשעת מתן-תורה ניתנו הכוח וההכנה בישראל, להיות מקבלים את התורה; והיינו, להמשיך גילוי אור אין-סוף ברוך-הוא בעסק התורה והמצווה (שהרי עכו"ם שעוסק בתורה או לובש טלית, אינו ממשיך כלום ורק ישראל זכו לזה בהר סיני). נמצא, שגם הנשמות כפי שעדיין לא נתלבשו בגופים היו זקוקות לכוח זה ולהכנה זו.

(תורה אור יתרו ע, ד)

הושענא-רבא, ליל שבועות, וליל ראשון של פסח.

"בכלל, בכל לילה נהג כ"ק [אדמו"ר מהורש"ב] לקרוא קריאת-שמע (פרשה ראשונה⁴³) בהגיע הצות לילה, אפילו אם נשאר ער לאחר מכן (אפילו כל הלילה⁴⁴), אלא שלא הבחינו בכך. בלילות שלא היה קורא קריאת-שמע שעל-המיטה — כנ"ל — היה מדבר לפעמים בעניין קריאת-שמע, ולפעמים בפירוש המילות דקריאת-שמע⁴⁵."

תיקונים לנפח יתיקון ליל שבועות⁴⁶:

"(א) בכל הדפוסים שראיתי⁴⁷, הסיום דספר יצירה הוא: '...נאמנת בפנים... אחד כפה ואחד בלב'."

"ואינו נכון. כי (נוסף לזה שחסר סיום בדבר טוב, הרי) נוסח זה אינו מובן כלל. וצריך להיות, כמו שהוא בכמה וכמה הוצאות דספר יצירה הנדפס כספר בפני-עצמו: '...נאמנת. ג'"

בכל יום-טוב [ולא בחוה"מ] צריך לקבוע כל סעודה על היין, והיינו שישתה יין באמצע סעודתו אם ידו משגת [ויש לדון במי שקשה לו לשתות יין, אם חייב בזה. וביין שמחה לא נזכר "אם ידו משגת" ואולי חייב שם], וירבה בכשר ויין ומגדנות כפי יכולתו³⁷."

תיקון ליל שבועות:

נהגו כל ישראל להישאר ערים בליל שבועות³⁸. רובם נהגו, וכן מנהגנו, לומר 'תיקון' כנדפס (אך אין אומרים את הקדישים שנדפסו בו)³⁹. מי שלא הספיק לסיימו בלילה, יסיימו ביום⁴⁰.

הכרות כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע⁴¹: "יש תחת-ידי כתב-יד אדמו"ר האמצעי, וכתוב שם שהוא מבטיח למי שיהיה ניעור בליל שבועות כל הלילה, שיוכח ל'כתר תורה'⁴²."

"היו לילות שלא קראו בליובאוויטש קריאת-שמע שעל-המיטה: שביעי-של-פסח,

כרתי ופלת, שו"ע אדמו"ר ואחרונים יו"ד קפד, ווא"כ סוף היעוה"ש של ליל שבועות הוא רק בורית השמש, וא"כ לכאורה צריך להישאר וללמוד תורה עד הנץ החמה!

39 שו"ע אדמו"ר סי' תצד ט"ג, ע"פ המ"א שם, ומקורו מזהר פי אמור (צח,א), הנאמר גם בתיקון עצמו, ש"חסידי הראשונים לא היו יושנים בלילה זה, והיו עמלים בתורה". וראה 'התועודות' תשי"ג עמ' 133.

הוראה אודות אמירת התיקון דווקא (בסי' מנהג ישראל תורה ח"ב עמ' שס מביא מהחיד"א וכי יש ללמוד דווקא בסדר זה, דלא כחוק-יעקב שם, עיי"ש. ומהרה"ח המשפיע רש"ח קסלמן ע"ה, שהתיקון הוא אותיות התורה, ולכן שייך לילה זה — כתר תורה, ראה להלן מאדמו"ר האמצעי, ראה באוצר עמ' רנב.

40 הוראת אדמו"ר מהור"י למנהלי הישיבה קודם חג השבועות תשי"ד, 'קובץ ליובאוויטש' גיליון 3 עמ' 35 (אוצר עמ' רנא).

41 ספר-המנהגים עמ' 44, מיספר השיחות — תורת שלום עמ' 3.

42 ומציינים לספר-המאמרים תקס"ו עמ' שפא. והסביר המשפיע הרה"ח רש"ח קסלמן, ע"פ המבואר בחסידות שעניין הכתר הוא רצון ותענוג — שהכוונה בזה היא שיזכה לרצון ותענוג בלימוד התורה.

43 ספר-השיחות תרצ"ו עמ' 1, ושי"נ.

44 ספר-השיחות תשי"ב עמ' 100.

45 לקוטי-שיחות כרך ח עמ' 315, בשינויים קלים.

46 בהוצאת 'ירדהיים' (ודפוס-צילום שלה בהוצאת

קישור בית הכנסת:

בבית-המדרש של הרבי, וכן בקהילות רבות של חב"ד, לא נהגו בשתיחת עשבים והעמדת אילנות לכבוד החג.²⁴

רצוי להשאיר אש דלוקה²⁵ לצורך בישול והדלקת אש בחג. יש לזכור לכוון את שעון-השבת לתאורה כנדרש בליל שבועות.²⁶

הדלקת הנרות:

מדליקים (כמו בערב שבת) בזמן הנקוב בלוחות. מי שלא הדליקה אז, תדליק בלילה לאחר צאת הכוכבים (מאש הדולקת לפני החג).²⁷ המדליקה מברכת (למנהגנו – אחר ההדלקה, כמו בשבת²⁸): "להדליק נר של יום-טוב" ו'שהחיינו'. יש אומרים שאיש המדליק, וכן אשה המקדשת לעצמה, לא יברכו 'שהחיינו' בהדלקה אלא רק בקידוש.²⁹

"כדאי ונכון שיתחילו [הבנות] להדליק פעם הראשונה תיכף בחג השבועות, שאז יברכו שהחיינו גם על התחלת קיום מצוות הדלקת נר יום-טוב... והמהדרות להתחיל בשבת-קדוש הקודמת – יקנו להן שמלה חדשה"³⁰. הנוסח בכרכת "שהחיינו" (תמיד) הוא: "לזמן

הזה", הלמ"ד בחיריק³¹.

יום שני

ו' בסיוון, חג השבועות

ממתינים להתפלל ערבית של חג עד לאחר צאת הכוכבים, כדי שיושלמו מ"ט ימי ספירת-העומר "תמימות תהייה", לפני שנכנס יום-טוב.³²

החלטות טובות: "חג-השבועות הוא זמן המוכשר לעשות הכול לטובת לימוד התורה והעבודה ביראת-שמים, וכן להתעסק בתשובה בהגונג לתורה באין מפריע משטן המקטרג, כדוגמת זמן התקיעות בראש-השנה ויום הקדוש דצום הכיפורים"³³.

סעודת החג³⁴:

שמחת יום-טוב – חייבים בה מדאורייתא; ועם-כל-זה, כדברי הרמב"ם, "לא ימשך ביו"ן".

ממצוות שמחת יום-טוב, שהגברים חייבים לשותת בו רביעית יין³⁵. אך אפשר לצאת ידי חובה זו בשתיית יין-הקידוש³⁶. בנוסף לזה,

28) שו"ע אדמו"ה"י סי' רסג ס"ח, משום לא פלוג.
29) ע"פ שחל בשבת פכ"ב ס"י"ז. בלוח כולל-חב"ד ע"ה נאמר שאיש המדליק לא יברך שהחיינו, אך בספר-המנהגים עמ' 60 נאמר רק שמי שמברך בהדלקה, לא יברך גם בקידוש.
30) ישע"י הלכה ומהנהיג או"ח ח"א עמ' רסא. וראה שם ובשולח-הגליון אודות ברכה בלא בגד חדש.
31) ראה בנושא זה ובדברי הרבי בו באריכות בהתקשרות גיליון תסב עמ' 19 הע' 43.
32) שו"ע אדמו"ה"י סי' תצד ס"ב.
33) היום-יום, ד' סיוון, מתוך מכתב לבני הישיבות, מאג"ק אדמו"ר מהור"י"צ ח"ה עמ' עו. הורה כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "מכתב זה, צריכים ללמוד, וגם לפרסמו בין אלה שאינם יודעים אודותיו" (התנועותיות' תשי"ג עמ' 92). וראה ספר-השיחות תשי"ב עמ' 119.
34) ראה בהתנועותיות' תשי"ג ח"ד עמ' 1838, שכדי למנוע עניין 'פרש חגיגים' צריך שבכל סעודה ביו"ט תהיה הכנסת אורחים, ע"י"ש.
35) יתורה אורי' לאדמו"ה"י עמ' 198. וראה 'חולה-המועד כהלכתו' פ"א ס"י"ב.
36) ראה שיחות-קדוש תשל"א ח"ב עמ' 87, והמקור הוא לכאורה בתדו"ה ידי יין פסחים קח,ב. ועצ"ע אם צריך

לקוטי-מהרי"ח ח"ב דף ז,ב.

24) אם כי מנהגים אלו (עשבים – שגדלו סביב הרסיני, ואילנות – להזכיר בשעצרת ידונין על פירות האילן ויתפללו עליהם) הובאו בשו"ע אדמו"ה"י סי' תצד ס"י"ד ט"ו, ואף בלוח כולל-חב"ד – 'אוצר' עמ' רמו, וע"ש.
25) אם כי נר נשמה ממש, אין מדליקין כלל לימי יובור' למנהגנו – המלך במסיבו ח"א עמ' שכא, 'אוצר' אלול-תשרי עמ' רכז.

26) אודות עריכת שינויים בשעור-שבת בעצם יום השבת וביום-טוב, ראה דעות מרובות באנציקלופדיה התלמודית יח,תרכ"ה. ולמעשה פוסק הרה"ג ר' לוי'צחק ש"י הלפרין (ראש המכון המדעי-טכנולוגי להלכה – וראה ראי"ש ב"ק פ"ד ס"ד) שמותר לבטל פעולה קיימת אך לא ליצור פעולה חדשה, ולכן בשבת מותר להזיז רכיבים בשעוני השבת הרגילים כיום (ע"י זיו"ם אבל לא שעונים דיגיטליים) רק במקום צער, הפסד או לצורך מצוה כדי לאחר את הכיבו (או ההדלקה), כיוון שפעולה זו נחשבת 'גרמא', אבל ביו"ט מותר גם בלא"ה (אבל להקדים פעולה אסור גם ביו"ט).

27) הקדמת (בן) הדר"שה לטור יו"ד ח"א. מטה-אפרים (תר"כ סל"ג). פסק הגאון בעל היתרות-חסד, וכן מוכח בלקוטי-שיחות כרך כד עמ' 297 הערה 69 – 'קיצור דניי נשיק' עמ' לו.

"נאה לצדיקים ונאה לעולם"

רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בן יוחאי אומר: הנוי והכוח והעושר והכבוד והחכמה והזקנה והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם; שנאמר, עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא. ואומר, תפארת בחורים כוחם והדר זקנים שיבה. ואומר, עטרת זקנים בני בנים ותפארת בני אבותם. ואומר, וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' צבאות בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו כבוד. רבי שמעון בן מנסיא אומר, אלו שבע מדות שמנו חכמים לצדיקים כולם נתקיימו ברבי ובבניו (פרק ו, משנה ח)

פירוש רש"י: עטרת, זה העושר. תפארת, זה הנוי והבנים. ותפארת בני אבותם, והכוח תפארת בחורים כוחם, והכבוד ונגד זקניו כבוד, והחכמה דוקנים טובא איכא וחד מינייהו לזה שקנה חכמה.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

השאלות כמשנתנו: א) "נאה לצדיקים ונאה לעולם" – מה עניינו של נוי זה. מה-שאין-כן אם היה אומר "הנאה לצדיקים והנאה לעולם", או "טוב לצדיקים וטוב לעולם", היה ענינם מוכן. ב) הקשר לבעל המאמר – רבי שמעון בר יוחאי.

והביאור:

נוי אינו מעלה ושלמות באדם כפי שהוא לעצמו; לאדם עצמו אין הבדל כלל אם הוא נאה או מכוער. המעלה והשלמות היא רק לגבי הזולת – השני מבחין ביופיו ומתרשם מכך. לכן מדייק התנא ששמונה דברים אלו, שבהם מתבטא יופיו של אדם, הם "נאה לצדיקים" ו"נאה לעולם" – המעלה והשלמות שבהם הוא (בעיקר) לגבי הזולת (ולא אמר "הנאה לצדיקים" או "טוב לצדיקים", המורה על מעלה ושלמות באדם עצמו).

ולכן צריך להשתדל להיות נאה, כי על-ידי זה יקיים את הציווי "שיהא שם שמים מתאהב על ירך" ויוכל להשפיע על זולתו. שהרי טבע העולם הוא שנוי כפשוטו מושך את לב הבריות, ודבריו של אדם נאה מתקבלים יותר.

ולכן הדבר האחרון שמפרט התנא הוא – "והבנים". כי אמיתית ההשפעה בעולם ("נאה") מתבטאת בכך שנמשכים אליו תלמידים ("בניך אלו התלמידים") ומקבלים והם ממשיכים דרכו.

והנה, רבי שמעון בן יוחאי היה נעלה מעניני העולם, שהרי היתה תורתו אומנתו, והיה נמנה על "בני עלייה" המועטים. והחידוש הוא שגם רשב"י אומר שבשעה שיוצאים להשפיע בעולם חשוב עניין הנוי, כי על-ידי זה מתקבלים דבריו יותר.

(מהתנועות שבת-קודש פרשת במדבר תשי"מ – בלתי מוגה)

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש פרשת נשא

ד' בסיוון

קריאת התורה: לפי 'מנהג מדינתנו' (חומש 'תורה תמימה'), ההפסקות בין העליות שונות מהנהוג ברוב החומשים, והן כדלהלן:

שני מתחיל: 'בני מררי' (ד, כט).¹

שביעי (וגם קריאת שיעור חומש היומי בשיעורי הת"ת, וכן להקוראים שוב את ה'שביעי' שמו"ת לפני תפילת שחרית כמנהג רבותינו נשיאנו) מתחיל: 'זאת חנוכת המזבח' (ז, פג).

אין אומרים 'אב הרחמים'.

הכנות למתן תורה:

"עיקר העבודה בשבת זו [שלפני חג השבועות] היא ההכנה למתן תורה וקבלת התורה – כמובן שההכנה העיקרית לקבלת התורה היא על-ידי לימוד התורה [ובפרט הלכות החג, כולל ובמיוחד – לימוד חלקי התורה המבארים גודל והפלא העניין דמתן-תורה (הן בנגלה דתורה, לדוגמה: הסוגיה דמתן-תורה במסכת שבת² והן דרושי מתן-תורה בתורת החסידות³ שעל-ידי זה ניתוסף

בהתשוקה והגעגועים לקבלת התורה], וכן על-ידי ההוספה באהבת ישראל ואחדות ישראל; קבלת החלטות טובות להוסיף בלימוד נגלה ופנימיות התורה, הלכות פסוקות, ובפרט בלימוד ספר הי"ד להרמב"ם.⁴

"ביום השבת הבא עלינו לטובה... בעלות המנחה... – יתאספו ככל מקום ומקום רבים מישראל, אנשים ונשים וטף, 'בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו', 'שבת אחים גם יחד', להתוועדות רעים, עד לסעודה כפשוטה (גדולה לגימה שמקרבת) – אנשים לחוד ונשים לחוד (כמובן וגם פשות), שבה ידברו דברי-תורה בכלל, ובמיוחד – בענייני אהבת-ישראל ואחדות-ישראל".⁵

צריכים לארגן 'כינוסים' של 'אנשים, של נשים', ובפרט של ילדי ישראל, 'צבאות ה', בקשר ל'זמן מתן תורתנו': לפני מתן-תורה – בתורת הכנה למתן תורה, ב'זמן מתן תורתנו' עצמו... וכן אחרי מתן-תורה – בימי התשלומין".⁶

בכינוסים אלו ובכל מקום יש להודיע ולפרסם שכל ילדי ישראל [וגם כל המבוגרים]

* מקוצר הידיעה, קוצרו ההערות מעט. במהדורה האלקטרונית הן מופיעות בשלימותן.

1 יש הסבורים ששימוש של הרבי בחומש 'תורה תמימה' היה מפני שהרבי רצה להביט בדרשות רז"ל שעל המקראות. לפי זה, אין להביא מכך ראיה למידת הדיוק שמכרמו עצמו (אף שההפסקות שבו הן 'מנהג מדינתנו'). וראה בעניין זה 'התקשרות גיליון טסט עמ' 18, ובגיליון תע עמ' 16 על חומש נוסף שהשתמשו בו לבדיקת קריאת-התורה בבית-חינו. ועיי'.⁷

2 כנראה זה טעם מנהג אשכנז ומנהגו בקריאת התורה בשבת במנחה ובשני וחמישי, לסיים בה לשלישי בפסוק "ביד איתמר בן אהרן הכהן" השני (ד, לג), ולא בפסוק "על פי ה' ביד משה" (ד, לו), כמנהג רוב העולם, כפי שהביא בלוח

ידבר בעתו לפי במדבר בשם סי' ידברי קהלתי שאכן בפסוק ל"ג הוא סוף עניין הרבה יותר מאשר בפסוק ל"ז, כיוון ששם נסתיימה חלוקת התפקידים לבני גרשון, קהת ומררי, ויזיפקוד משה" הוא עניין חדש לגמרי.
3 פ, א, ואילך.
4 ראה גם בשערי המועדים – שבועות.
5 ספר-השיחות היתשמי"ח ח"ב עמ' 462.
6 'התוועדות' היתשמי"ח ח"ג עמ' 410 (ושם: 'ימה טוב – במשך השבת' (שלפני חג השבועות)).
7 שי"פ בחוקתי תשמי"ו. 'התוועדות' תשמי"ו ח"ג עמ' 366.
8 'התוועדות' תשמי"ח ח"ג עמ' 221 (מונה), ועיישי עמ' 229.
9 ההוראה ניתנה בשנה הראשונה שהכריז הרבי על המבצע

יגיעו לקריאת התורה דחג השבועות¹⁰. יום התוועדות.

בתפילת מנחה אין אומרים 'צדקתך'. פרקי-אבות – פרק ו.

במשנה י', בפסוקים: "עד יעבור..." ו"מכון לשבתך..." אין לומר את שם ה' כמות-שהוא, כיוון שאין הם פסוקים שלמים".¹¹

מוציא-שבת-קודש: לאחר שמונה עשרה אין אומרים 'ויהי נועם', 'אתה קדוש'.¹² הש"ץ אומר קדיש תתקבל, סופרים ספירת העומר, עלינו וכו'.

יום ראשון

ה' בסיוון

ערב חג השבועות.¹³

היו שנים שהרבי אמר שיחה על 'סיום' מסכת סוטה בלילה, אור לערב יום-טוב (כמו בשנת תשי"ט – לאחר תפילת ערבית¹⁴,

להביא ילדי ישראל לשמיעת עשרת הדיברות, 'התוועדות' היתשמי"ח ח"ג ס"ג 1593, אלא שלא נכללה בקטע המונה שנדפס בלקוטי-שיחות חלק כח, וגם לא מצאנוה לעת-עתה בשנים שלאחר-כך. ואולי היתה רק הוראת שעה.
10 בחומר ההסברה שפירסמו בני. בשנת תשי"ב בנושא זה, כתבו שיביאו כל ילד "מבן חודש ומעלה". ושאל הרבי מדוע לא הוסיפו "אם הבריאות מרשה לוי". אודות המבוגרים – 'יאוצרי עמי רסא'.
11 בשם הרבי, ראה 'התקשרות' גיליון רעח עמ' 17 וגיליון תטז עמ' 14 הערה 5.
12 שו"ע אדמוה"ז סי' רצה ס"ג. לוח כולל-חבי"ד.
13 בעניין תרומת/בדיקת דם היום, יש שדנו בזה משום ש'ינהגו כל ישראל שלא להקוי דם בשום ערב-יום טוב, ואין לשנות, לפי שביום שבועות, קודם מתן-תורה, יצא רוח ששמו 'טבח', שאם לא יקבלו ישראל את התורה היה טובח לדם ובשרם. לפיכך יש סכנה לדורות להקוי דם באותו יום, והיינו בערב-שבועות, וגזרו חכמים על כל ערב-ימים טוב משום ערב-שבועות..." (שו"ע אדמוה"ז סי' תסח סכ"ב) – ראה שו"ת ציץ-אליעזר ח"ב סי' מו, נשמת-אברהם סי' תסח ס"ק ב ושי"ח.
14 ולמעשה, מהנכון להזכיר את דעת שו"ת רבבות-אפרים ח"א סי' שמ, שאין חשש בבדיקות-דם שלנו, כיוון שבהן מוציאים רק מעט דם, ואין האדם נחלש על-ידיהן, עיי". ואם כן, אולי יש להמיר בתרומת-דם (כמובן, אם אינה לפיקוח-נפש מיידי). ובקשר לניתוחים, הרי ממה-נפשך, ניתוח קל שבדרך-כלל אין בו חשש לסיבוכים, מתירים

ובשנת תשל"ה – במסגרת ההתוועדות¹⁵). הכנות לחג:

ביום זה יש להתבונן בעניין הקדמת נעשה לנשמע¹⁶.

יש להוסיף ביום זה בכל ג' הקווין דתורה, עבודה, וגמילות-חסדים, ובפרט בצדקה – הוספה מיוחדת באופן של "פתיחה חדשה".¹⁷

הרגילים בנתינת צדקה בכל יום – בערב חג השבועות זה ייתנו גם בעד חג השבועות. ועל-דרך זה בכל ערב שבת-קודש וערב יום-טוב¹⁸. יש להזכיר אודות נתינת צדקה לכל הזקוקים, ובהדרגה יתירה בנוגע לחג השבועות, הן מצד הנותן והן מצד המקבל¹⁹.

חג השבועות היה נקרא בליובאוויטש 'חג המ'צות', כי בו היו באים רבנים [הרב מכונה 'מ"ץ' או 'מו"ץ': מורה-צדק] חסידים לרבי²⁰.

ברכתו הנהוגה של הרבי לחג השבועות: "לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות"²¹. מצווה להסתפר²² ולטבול לכבוד החג²³.

רבים גם בערב חג השבועות, ואילו בטיפול או ניתוח רציני – הרי כבר הורה הרבי (שערי הלכה ומנהגי או"ח סי' קכט) שאסור לקובעו בני הימים שלפני השבת (וה"ה ליום טוב, ראה משנה-ברורה סי' רמח ס"ק ב ובפ' החיים שם ס"ק ח). וכמובן, שאם יש חשש סכנה בדחיה – שרי לכולי-עלמא.

14 נדפסה בלקוטי-שיחות כרך יח עמ' 55.

15 שיחות-קודש תשל"ה ח"ב עמ' 117.

16 'ספר-המאמרים – מלוקט ח"ג עמ' קעח.

17 שם עמ' קעט.

18 לקוטי-שיחות כרך כח עמ' 315 ס"ג.

19 'התוועדות' תשמי"ח ח"ג עמ' 1536, תשמי"ח ח"ג עמ' 390.

20 ספר-השיחות תרצ"ו עמ' 137 (כנראה שם, החל מזמן הצמח-צדק). ביאור העניין באריכות, בספר-השיחות תשנ"ח ח"ב עמ' 487 ואילך.

21 והזכיר שהנוסח מקורו מכ"ק אדמו"ר מהור"י"צ, ובטח – עוד מאדמו"ר מהור"ש"ב, ראה 'יאוצר מנהגי חבי"ד' (מנהגי חג השבועות, מהדורת תשס"ד עם יתיקון ליל שבועות, וכן בכל ציון שיבוא כאן מספר זה. להלן: 'יאוצר') עמ' רלט ושי"ח.

22 אם עשרות ראשו גדולות, מצווה להסתפר לכבוד יום טוב (שו"ע סי' תקל"א ס"א, וראה משנה-ברורה שם בשער-הציון ס"ק א, ובסי' חוה"מ כהלכתו ר"פג ובהערות).

23 מחצות היום ומעלה, לקוטי-דיבורים ח"ג עמ' 865. ועייין אלף-המגן למטה-אפרים סי' תקפ"א ס"ק קכא.